

ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY
2008/2009 – MEGYI FORDULÓ
JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ ÉS JAVÍTÓKULCS

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető elemeit, azaz az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel további részteljesítményekre, ezért azok csak kétféleképpen értékelhetők, minősíthetők:

- a versenyző helyesen oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item megoldott, vagy
- a versenyző hibásan vagy nem oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item nem megoldott.

Az első esetben az item betűjelét karikázza be, második esetben húzza át!

<p>1. Válaszoldj a kérdésekre! a) Hogy hívták Rákóczi Ferenc édesanyját? <i>Sarolt Amália</i> b) Mikor volt a szatmári békekötés? <i>1711-ben.</i></p>	a b 1/2	<div style="border: 1px solid gray; padding: 2px; margin-bottom: 5px; font-size: small;">Nem megoldott feladatelem.</div> <div style="border: 1px solid gray; padding: 2px; margin-bottom: 5px; font-size: small;">Megoldott feladatelem.</div> <div style="border: 1px solid gray; padding: 2px; font-size: small;">Egy feladatelem megoldott a kettőből.</div>
---	--	--

Az egy-egy item akkor és csakis akkor tekinthető jól megoldottnak, ha a versenyző válasza, megoldása megegyezik vagy ekvivalens a javítási útmutatóban a feladatelemnél megadott megoldással.

A teszt eredménye, vagyis a versenyző teljesítménye az összes jól megoldott feladatelem (item) számával lesz egyenlő.

PONT	%	PONT	%	PONT	%	PONT	%	PONT	%
1	1%	21	22%	41	43%	61	64%	81	85%
2	2%	22	23%	42	44%	62	65%	82	86%
3	3%	23	24%	43	45%	63	66%	83	87%
4	4%	24	25%	44	46%	64	67%	84	88%
5	5%	25	26%	45	47%	65	68%	85	89%
6	6%	26	27%	46	48%	66	69%	86	91%
7	7%	27	28%	47	49%	67	71%	87	92%
8	8%	28	29%	48	51%	68	72%	88	93%
9	9%	29	31%	49	52%	69	73%	89	94%
10	11%	30	32%	50	53%	70	74%	90	95%
11	12%	31	33%	51	54%	71	75%	91	96%
12	13%	32	34%	52	55%	72	76%	92	97%
13	14%	33	35%	53	56%	73	77%	93	98%
14	15%	34	36%	54	57%	74	78%	94	99%
15	16%	35	37%	55	58%	75	79%	95	100%
16	17%	36	38%	56	59%	76	80%		
17	18%	37	39%	57	60%	77	81%		
18	19%	38	40%	58	61%	78	82%		
19	20%	39	41%	59	62%	79	83%		
20	21%	40	42%	60	63%	80	84%		

1. feladat

1.1.

- a) etruszkok
- b) latinok vagy italicus népek
- c) görögök
- d) föníciaiak vagy punok

1.2.

- e) bevándorlásuk irányát

összesen 5 pont

2. feladat

2.1.

- a) (A) kép: Horatiusok és Curiatiusok vagy A Horatiusok esküje
 - b) (B) kép: Mucius Scaevola
 - c) (C) kép: A capitoliumi ludak
- a)-c) ítemek: Minden tartalmilag helyes megfogalmazás elfogadható.

2.2.

- d) (B)

összesen 4 pont

3. feladat

- a) (A) szöveghez: Marius
- b) (B) szöveghez: Tiberius Gracchus
- c) (C) szöveghez: Sulla

összesen 3 pont

4. feladat

- a) „Jöttem, láttam, győztem!” Aki mondta: Julius Caesar
- b) Amiért mondta: Gyors győzelmet aratott Zelánál (Kis-Ázsiában) (Kr.e. 47-ben).
- c) „Hajózni kell, élni nem kell!” Aki mondta: Pompeius
- d) Amiért mondta: A viharos tengeren kapitányai vonakodtak útnak indulni.
- e) „Varus, add vissza a légióimat!” Aki mondta: Augustus
- f) Amiért mondta: A/z (Arminius által vezetett) germánok lemészárolták három
- Varus helytartó által vezetett - légióját (Kr.e. 9-ben).

a)-f) Ítemek: Minden tartalmilag helyes megfogalmazás elfogadható.

összesen 6 pont

5. feladat

a) Pompeji pusztulása	79	LXXIX
b) Constantinus engedélyezi ...	313	CCCXIII
c) A Római Birodalom kettészakadása	395	CCCXCV
d) Catalaunumi csata	451	CDLI
e) Nyugatrómai Birodalom bukása	476	CDLXXVI

a)-e) ítemek: Csak akkor megoldottak, ha az arab és a római szám is helyes.

összesen 5 pont

6. feladat

a) örökös diktátorra választották

b) szövetséget kötött Antoniuszal és Lepidusszal

c) meghirdette a Pax Romana jelszavát

d) győzött Philippinél

e) aranypénzt veretett

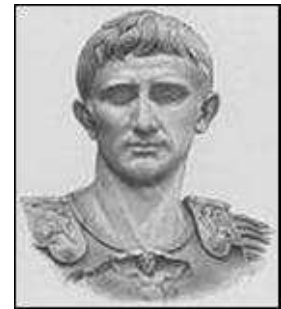
f) egyeduralomra tört

g) naptárreformot hajtott végre

h) a birodalomhoz csatolta Moesiát

i) a birodalomhoz csatolta Galliát

j) ő volt az „első polgár”

f) ítem: Csak akkor megoldott, ha a négyzetbe és körbe is tett X-et a versenyző.

összesen 10 pont

7. feladat

C	A	P	U	A	S	V	B	B	A
A	E	E	Ü	R	W	É	Ö	Q	C
E	W	N	Á	Z	Á	R	E	T	T
S	I	Y	X	Í	Á	Ő	Ü	É	I
A	P	P	V	E	I	I	R	L	U
R	R	Z	Z	S	Q	S	É	I	M
E	K	A	R	T	H	Á	G	Ó	I
A	Á	É	Á	Ü	Ö	Ő	Q	Ü	Í
Ü	P	A	L	A	T	I	N	U	S
Ü	W	P	V	E	Z	Ú	V	U	T

- Capua: **Galdiátorképző iskolájából indult Spartacus felkelése**
- Cesarea: **Judeai (kikötő) város** vagy **itt építették kikötőt Nagy Heródes**
- Názáret: **Itt nevelkedett Jézus**
- Veii: **Gazdag etruszk város**
- Karthágó: **A föníciaiak által alapított (észak-afrikai) (kereskedő) város**
- Palatinus: **Róma hét dombjának egyike** vagy **a domb nevéből ered a palota szó**
- Vezúv: **Vulkán, melynek hamuja eltemette Pompeji városát**
- Actium: **Octavianus győztes csatájának helyszíne (Kr.e. 31)**

a)-h) *itemek: Minden tartalmilag helyes állítás elfogadható.*

a)-h) *itemek: Csak akkor megoldottak, ha a versenyző a földrajzi neveket leírta és helyes állítást is rendelt hozzájuk.*

Az 1 pont csak mindkét válaszelem helyes megadása esetén jár.

összesen 8 pont

8. feladat

- fejződött be** aláhúzása - **kezdődött meg** beírása
- Északi(-tengerrel)** aláhúzása – **Balti(-tengerrel)** beírása
- négy (részre)** aláhúzása – **két (részre)** beírása
- Pannonia Superior** aláhúzása – **Pannonia Inferior** beírása
vagy **Aquincum** aláhúzása – **Carnuntum** beírása
- Commodus** aláhúzása – **Marcus Aurelius** beírása
- Tarquinius Superbus** aláhúzása – **Septimius Severus** beírása
- V. század** aláhúzása – **IV. század** beírása

a)-g) *itemek: Csak akkor megoldottak, ha a versenyző a hibákat jelölte és helyesen javította is.*

Az 1 pont csak mindkét válaszelem helyes megadása esetén jár.

összesen 7 pont

9. feladat

9.1.

A város ókori neve	Betűjele	A város mai neve
a) Aquincum	C	Óbuda
b) Savaria	D	Szombathely
c) Scarbantia	A	Sopron
d) Sopianae	F	Pécs
e) Arrabona	B	Győr
f) Gorsium	E	Tác

a)-f) ítemek: Csak akkor megoldottak, ha a versenyző helyesen írta be a táblázatba az ókori város betűjelét és mai nevét is.

Az 1-1 pont csak mindkét feladatelem megoldása esetén jár.

9.2.

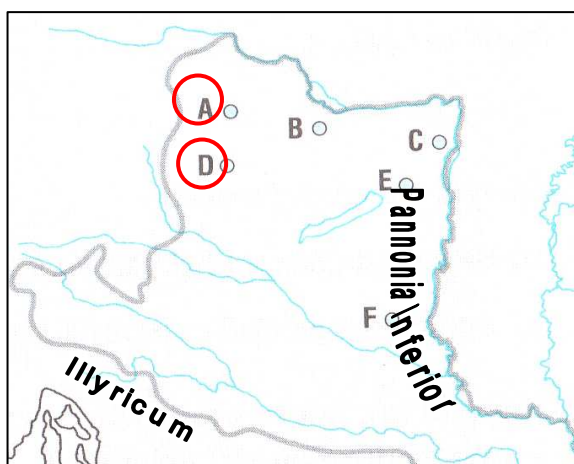
g) A bekarikázása

h) D bekarikázása

9.3.

i) Pannonia Inferior beírása

j) Illyricum beírása

összesen 10 pont

10. feladat

A feladat megoldásában a következő tartalmak szerepeljenek:

Értékelendő elemek:

a) Adekvát **cím** megadása.

b) Felhasználta a képet/helyszínt ÉS helyesen azonosított: **Forum - hivatalos ügyek**

c) Felhasználta a képet/helyszínt ÉS helyesen azonosított: **műhely/üzlet/mészárszék ... - (be)vásárlás**

d) Felhasználta a képet/helyszínt ÉS helyesen azonosított: **fürdő(zés)**

e) Felhasználta a képet/helyszínt ÉS helyesen azonosított: **Colosseum - gladiátorok küzdelme**

f) Felhasználta a képet/helyszínt ÉS helyesen azonosított: **Pompeius színháza vagy színház**

g) Felhasználta a képet/helyszínt ÉS helyesen azonosított: **lakoma**

h) **A program megfelel a római szokásoknak**, azaz:

a program elején szerepelteti a hivatalos ügyek intézését vagy a vásárlást

a program végén szerepelteti a lakomát

i) **Egyes szám első személyben** fogalmazott

összesen 9 pont

11. feladat

a) „Minden út Rómába vezet.” De hány fontos útvonal indult a Forum Romanumon álló arany mérföldkőtől?

- (A) három (B) öt (C) tíz

b) Hány hiba van az állításban?

Állítás: Az általában 2-3 m széles római utak mindkét oldalát földárok szegélyezte, amely elvezette a homorú útról lefolyó esővizet.

- (A) egy (B) kettő (C) három

c) Kik használhatták az omnibuszokat?

- (A) mindenki (B) a katonák (C) az előkelő polgárok

d) Melyik állítás igaz a rómaiak által tenyésztett postagalambokról?

- (A) törzskönyvezték őket (B) óránként 100 km-t tudtak repülni (C) gladiátorok is üzenhettek velük

e) Melyik volt az ősi római ház legfontosabb része?

- (A) a lakószoba (B) az ebédlő (C) az átrium

f) Mit nevezett a római nép insulának?

- (A) az emeletes házat (B) az utcát (C) a szigetet

g) Melyik állítás nem jellemzi Lucullust?

- (A) fényűző lakomákat adott (B) zavarba jött a váratlan látogatók miatt (C) híres szakács volt

h) Melyik számok jellemzik a lakomák ideális asztaltársaságát?

- (A) 3 kereveten 9 fő (B) 3 kereveten 6 fő (C) 3 kereveten 3 fő

i) Melyik volt a főétkezés?

- (A) a vacsora (B) az ebéd (C) a reggeli

j) Melyik az igaz állítás a strucc és a páva fogyasztásáról?

- (A) mindkét állat húsát megették (B) egyikét sem ették meg (C) a pávát nem ették meg

k) Melyik nem tartozott a férfiak viseletéhez?

- (A) a tóga és a tunica (B) a stola és a palla (C) a tóga és a caliga

l) Milyen színű volt menyasszony fátyla?

- (A) fekete (B) fehér (C) narancssárga

*d), g) ítemek: Csak akkor megoldottak, ha a versenyző mindkét jelölést bekarikázta.
Az 1-1 pont csak ebben az esetben jár.*

összesen 12 pont

12. feladat

12.1.

Állítás	Igaz	Hamis
a) A római oktatási rendszer - a maihoz hasonlóan - háromszintű volt.	X	
b) Az olvasást, írást, számolást elemi ismereteknek is nevezhetjük.	X	
c) Az iskolák fenntartása, a tanítók fizetésének biztosítása akkor is az állam feladata volt.		X
d) A nyilvános iskolákat csak alsó szinten látogathatták szegényebb diákok.		X
e) A grammatikai iskolában latin és görög nyelvtan mellett irodalmat is tanultak a diákok.	X	
f) Az első tandíjat április idusán kellett befizetni.	X	
g) Reticánának a szónoklás tudományát nevezték.	X	

a) –g) *itemek: A feladatelem akkor megoldott, ha csak a megfelelő helyre írt X-et!*

12.2.

Kifejezés	Eredeti jelentése	Jelentése mai nyelvhasználatunkban
calculator	h) a számtan tanítója (az elemi iskolában)	k) számológép vagy számoló vagy számításokat végző (ember)
cathedra	i) a tanító támlás széke	l) a tanári asztal (és dobogó)
vacatio	j) iskolai vagy tanítási szünet	m) iskolai vagy tanítási szünet

j) –m *itemek: Minden tartalmilag helyes megfogalmazás elfogadható.*

12.3.

- n) **ludus vagy elemi iskola**
- o) **írótábla vagy fatábla íróvesszővel**
- p) **számológép vagy abacus**

összesen 16 pont

Elérhető maximális pontszám: 95 pont